

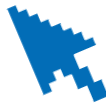
بالندگی و حیات هر عقیده و اندیشه‌ای، به حضور پویا در عرصه‌های فرهنگ و جهت‌دهی به افکار عمومی منوط است. چنین ایده و فکری باید با شناخت مخاطب، هم‌زبانی با او و درک نیازهای عاطفی، معرفتی و رفتاری‌اش تحقق یابد و لازمه آن حضوری مقتدرانه، روشمند، منسجم و برخاسته از پشتوانه عظیم علمی است. مقابله با افکار انحرافی و پاسخ به شبهات و سؤالات مردم رویه‌ای است که در سیره معصومین (علیهم‌السلام) همواره به چشم می‌خورد. هم‌اکنون با توجه به شرایط خاص زمان حاضر که عصر انفجار اطلاعات و ارتباطات است، ضرورت پرداختن به این موضوع و استفاده از شیوه‌های به روز و کارآمد در این باره بیش از پیش احساس می‌شود. فعالیت‌های وسیع دشمنان در شبیهه‌پراکنی که از میان آن‌ها می‌توان به هزینه بالای هفتاد میلیارد دلاری وهابیت علیه تشیع و راه‌اندازی سایت‌های ضداخلاقی و شبکه‌های ماهواره‌ای مستهجن برای ترویج عقاید فرقه‌های جدید و انحراف نسل جوان اشاره کرد، حکایت از آن دارد که شبهات علیه قرآن در عصر کنونی بی‌سابقه و ضرورت پاسخگویی به آن‌ها انکارناپذیر است.

کلیدواژه‌ها: مراکز یا پایگاه، پاسخگویی سنتی، پاسخگویی اینترنتی، مؤسسات فرهنگی

سؤال‌انزق پاسخ‌انزمن

آشنایی با مراکز و پایگاه‌های پاسخگویی به شبهات دینی و قرآنی

- درگاه پاسخگویی به مسائل دینی
www.porsojoo.com
- معاونت آموزش و تبلیغ نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها
www.porseman.org
- واحد پاسخ به سؤالات دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم
www.pasokhgoo.ir
- مرکز مطالعات و پژوهش‌های فرهنگی حوزه علمیه
www.andisheqom.com
- مرکز فرهنگ و معارف قرآن
www.maarefquran.com

مراکز پاسخگویی قدیمی

مراکز و مؤسساتی که به صورت مکتوب، تلفنی یا حضوری فعالیت دارند. از مهم‌ترین آن‌ها مرکز تلفنی پاسخ به سؤالات دینی است که در سال ۱۳۸۵ در قم راه‌اندازی شده است فهرست موضوعی این مراکز نیز در ادامه آمده است.

آثار و کتاب‌های مکتوب و الکترونیک

- ۲۵ جلد کتاب دانشجویی حاوی سه هزار پرسش و پاسخ برگزیده. نهاد نمایندگی رهبری در دانشگاه‌ها.

از زمان انقلاب اسلامی تا به حال تلاش‌های زیادی برای پاسخگویی به شبهات صورت گرفته است و در عین حال، نیاز و عطش موجود در جامعه نه تنها باقی مانده، بلکه در برخی محورها تشدید هم شده است. زیرا از یک سو، حوزه معارف دینی و قرآنی بسیار گسترده‌تر شده و این موضوع مسائل و سؤالات جدیدتری از حیث شکل یا محتوا را باعث شده است. از سوی دیگر، ابزار و رسانه‌های ارائه مطالب بسیار متنوع شده‌اند. در این شرایط، با تأکید علما و مراجع و اهتمام مسئولان، مراکز و مؤسساتی برای گردآوری شبهات مطرح در حوزه قرآن و دین و پاسخ به آن‌ها ایجاد شده است. در این نوشتار قصد داریم مراکز پاسخگویی به شبهات دینی و قرآنی را به‌طور مختصر معرفی کنیم.

شیوه‌های پاسخگویی به شبهات در عصر ارتباطات

مراکز پاسخگویی مجازی

مؤسسات و نهادهایی که به صورت مجازی و در فضای اینترنت به فعالیت در این حوزه می‌پردازند، در زمره این دسته مراکز قرار دارند. از میان آن‌ها، پایگاه‌هایی که نسبت به سایر مراکز از کمیت و کیفیت بهتری برخوردارند، عبارت‌اند از:

- پرسمان قرآنی معاد، پرسمان علوم قرآنی، پرسمان قرائت قرآن. مرکز فرهنگ و معارف قرآن.

- پرسمان حجاب‌شناسی. بخش فرهنگی دفتر آیت‌الله فاضل لنکرانی. انتشارات امیرعلم.

- از تو سؤال می‌کنند، مجموعه سؤالات قرآنی از پیامبر اکرم(ص)، سلسله مباحث تفسیری آیت‌الله مکارم شیرازی. گردآوری ابوالقاسم علیان‌نژادی دامغانی، انتشارات امام علی بن ابی‌طالب(ع).

- «با گام‌های سبز انتظار»، مؤسسه رواق حکمت. دفتر اول از مجموعه «یک دنیا سؤال».

- مجموعه دو جلدی «پاسخ به شبهات وهابیت در پرتو شریعت». نهاد نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت. «گفتمان مهدویت»، مؤسسه فرهنگی انتظار نور. انتشارات بوستان کتاب.

- «پرسش‌ها و پاسخ‌های قرآنی»، حجت‌الاسلام محسن قرائتی. مرکز فرهنگی درس‌هایی از قرآن.

- شفاعت و زیارت، برگرفته از آثار آیت‌الله جعفر سبحانی. کانون اندیشه جوان.

- «اجوبه شبهات قناره المستقله»، پاسخ به شبهات وهابی‌ها.

بررسی مراکز پاسخگویی به شبهات دینی و قرآنی

مراکز پاسخگویی به شبهات و سؤالات مرتبط با حوزه عمومی دین و حوزه خاص قرآن، در فضای مجازی اینترنت، از تعداد کمی و کیفی خوبی برخوردارند. طبقه‌بندی این پایگاه‌ها چنین است:

- (الف) مراکز، پایگاه‌ها و وبلاگ‌های پاسخگویی؛
- (ب) پایگاه‌های مناظره و گفت‌وگو؛
- (ج) پایگاه‌های بانک پرسش و پاسخ؛
- (د) پایگاه‌های مرتبط؛ وبگاه‌های شخصیت‌ها، مجلات، کتاب، مراکز آموزشی و پژوهشی، مراجع و علما، و سایت‌های موضوعی.

الف) مراکز، پایگاه‌ها و وبلاگ‌ها

معاونت آموزش و تبلیغ نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها

www.porseman.org

اداره مشاوره و پاسخ مرکز فرهنگی نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها از سال ۱۳۷۳ تاکنون در زمینه مشاوره فعالیت دارد. این اداره ماهانه به ۳۰۰ تا ۴۰۰ سؤال کتبی و ۸۰ تا ۱۰۰ سؤال اینترنتی پاسخ می‌دهد و تاکنون ۸۰۰۰ شبهه و سؤال را از کتاب‌های شیعه و سنی استخراج و در ۱۲ موضوع اصلی طبقه‌بندی کرده است. ۶۰۰۰ پرسش و پاسخ در آرشیو دارد و تعداد ۲۲۰۰۰ پرسش و پاسخ را در نرم‌افزار وارد کرده است.

نشست‌ها و همایش‌ها

برگزاری نشست‌های پرسش و پاسخ در سال‌های اخیر از روند رو به رشدی برخوردار بوده است. از آنجا که این جلسات نوعاً با محوریت یک موضوع خاص انجام می‌شود، صرفاً به صورت موردی می‌تواند به پروژه مورد نظر کمک کند. نمونه‌های این جلسات از این قرارند:

- جلسات پرسش و پاسخ دینی در دانشگاه‌ها
- برنامه‌های صدا و سیما
- پرسش‌ها و مشاوره‌های قرآنی در بخش پژوهش نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم

- سلسله کارگاه‌های تمرین اجرای پاسخگویی به شبهات دینی در دفتر تبلیغات اسلامی شعبه اصفهان

- نشست‌های علمی همایش قرآن، انسان و پرسش

- سلسله نشست‌های پرسش و پاسخ «گفتمان دینی» در حرمرضوی.

پاسخگویی به سؤالات نوجوانان و جوانان از طرافت خاصی برخوردار است و ادبیاتی خاص را می‌طلبد. تمییز بین شبهات و سؤالات نکته‌دیگری است که باید به آن توجه شود. به بیان دیگر، سطح سؤالات از شبهات پایین‌تر است و با در نظر گرفتن میزان دشواری سؤالات و شبهات، حتی در خود این دو قسمت نیز با طیفی از سؤالات روبه‌رو هستیم.

پرسش و پاسخ برگزیده در بانک پرسش‌ها، بیش از صد مقاله برگزیده در حوزه پاسخگویی در بخش مقالات و آثار و کتاب‌های منتشر شده این مرکز در بخش کتابخانه قرار گرفته است و روز به روز بر حجم آن‌ها افزوده می‌شود.

ب) پاسخگویی اینترنتی آنلاین

- گفت‌وگوی دینی و قرآنی در سایت اسک دین:

www.askdin.com

این سایت که در سال ۱۳۸۸ در راستای پاسخ‌دهی به سؤالات و شبهات در جوامع مجازی راه‌اندازی شد، تحت نظارت مرکز ملی پاسخگویی به سؤالات دینی و قرآنی است. براساس آمار سایت الکسا، که یکی از معتبرترین سایت‌های آمارگیری جهانی به شمار می‌رود، این سایت یکی از پربازدیدترین سایت‌های مذهبی ایران است.

- کانون گفت‌وگوی قرآنی در سایت اسک قرآن: کانون گفت‌وگوی قرآنی، محیطی برای تبادل نظر در مباحث قرآنی است که در حوزه پاسخگویی تخصصی و عمومی قرآن فعالیت می‌کند.

ب) پاسخ‌گویی زنده آنلاین. با سابقه حضور در پالتاک از سال ۷۹: این مرکز در اواخر سال ۸۵ وارد عرصه جدید پاسخگویی در اینترنت به صورت مستقیم (آن‌لاین) شده و از طریق سایت، یاهومستجر و... به صورت زنده به پرسش‌های مخاطبان پاسخ می‌دهد.

پاسخ‌گویی رسانه‌ای: امروزه اهمیت، گستردگی و تأثیر رسانه‌ها امری واضح و غیرقابل انکار است. مرکز در این حوزه فعالیت‌هایی چون ارائه موضوعات، طراحی محتوا و حتی اجرای برنامه‌های رسانه‌ای به صورت مکتوب، شنیداری و دیداری را با همکاری رسانه‌ها انجام می‌دهد و برنامه‌هایی نیز برای توسعه این بخش در نظر دارد.

واحد پاسخ به سؤالات دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم

www.pasokhgoo.ir

این واحد در ۱۳۶۲ خورشیدی به همت پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم تأسیس شد و ماهانه به ۳۵۰ سؤال کتبی و تعداد زیادی سؤال تلفنی پاسخ می‌گوید و تاکنون به حدود ۱۵۰/۰۰۰ سؤال پاسخ گفته است.

واحد بیش از ۲۰۰ جزوه در زمینه پرسش و پاسخ تهیه کرده است که برخی از آن‌ها عبارت‌اند از: نگاهی گذرا به زندگی‌نامه حضرت زهرا(ع)؛ قلب و حالات آن؛ همسران پیامبر(ص)، فلسفه تعدد زوجات؛ جبر و اختیار و... غیر از کتابخانه عمومی، کتابخانه اختصاصی دارد.

مرکز ملی پاسخگویی تلفنی به سؤالات دینی

www.porsojoo.com

این مرکز بزرگ‌ترین مرکز پاسخگویی شیعه (از لحاظ وسعت موضوعات تخصصی و گستره مخاطبان) در جهان اسلام است که با هدف پاسخگویی تخصصی به سؤالات و شبهات، توسط دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم تأسیس شده است و با همکاری استادان و فضلاء حوزه علمیه قم در چهار حوزه پاسخگویی، به پرسش‌های مراجعان پاسخ می‌گوید. در این مرکز، پاسخگویی به سؤالات و شبهات به صورت‌های زیر است:

× پاسخگویی کتبی: با سابقه بیش از سه دهه پاسخگویی، از طریق نامه و ایمیل به سؤالات هموطنان پاسخ مکتوب ارائه می‌دهد. تاکنون به بیش از ۱۰۰۰۰۰ پرسش، پاسخ داده شده است.

× پاسخگویی تلفنی: این واحد با هدف دسترسی آسان و سریع پرسشگران به پاسخ‌ها، از سال ۱۳۸۵ فعالیت خود را آغاز کرده و با بهره‌گیری از رمز خدماتی (۰۹۶۴۰) به صورت زنده پاسخگویی پرسش‌های مخاطبان است. این بخش با استفاده از ۱۵۰ خط مستقل و بهره‌گیری از ۲۰۰ محقق و متخصص حوزوی در قالب ۱۰۰ کرسی، روزانه به بیش از ۳۵۰۰ تماس تلفنی، که در بردارنده حدود ۸۰۰۰ سؤال است، پاسخ می‌دهد.

*پاسخگویی اینترنتی الف) وبگاه پاسخگو

به منظور ارتباط سریع و گسترده با مخاطبان کشوری و جهانی و بهینه‌سازی اطلاعات و استفاده از بایگانی پاسخ‌های موجود در مرکز، راه‌اندازی شده است. تاکنون بیش از ۱۵۰۰